

GAZETA TRANSILVANIEI.

Redacțiunea și Administrațiunea:
Brasiovu, piața mare Nr. 22. — „Gazeta“ are:
Jol'a și Duminec'a.

Prețulu abonamentului:
pe unu anu 10 fl., pe șiese luni 5 fl., pe trei luni
2 fl. 50 cr. — Tieri esterne 12 fl. pe unu anu séu
28 franci.

Anulu XLII.

Se prenumera:
la postele c. și r. și pe la dđ. corespondenti.

Anunțurile:
un'a serie garmonda 6 cr. și timbru de 30 cr.
v. a. pentru fiacare publicare. — Scrisori ne-
francate nu se primescu. — Manuscripte nu se
retramitu.

Nr. 27.

Joi, 5 | 17 Aprile

1879.

Brasiovu, 4 (16) Aprile.

De unu timpu încóce a început se se lătieca între Romanii din Transilvani'a și Ungari'a unu pessimismu din cele mai periculóse. Dintr'unu estremu într' altulu. Înainte li se imputá Romaniloru nu fara dreptu, că erau prea optimisti, acuma amu ajunsu la celalaltu estremu și i-amu poté acusá totu cu aceeași îndreptatire că sunt prea pessimisti!

Observamu indata, că vorbimu de Romani in genere, și nu de politiciii romani par excellence, cari cu dorere trebuie se-o marturisimu se pare că in dieceniulu din urma nici n'au uitatu, dér' nici n'au invetiatu nimicu, ci au remasu cu optimismulu séu cu pessimismulu lor vechiu, nestramutatu.

Ne vomu încercá dér' se cercetamu mai de aproape dupa cauzele acelu pessimismu regretabilu, care de mai multi ani încóce se incuiba totu mai tare între noi și a caruia efecte potu fi fórte periculóse pentru poporul nostru și pentru caus'a noastră nationala, déca vomu lasá se crésca și se se lătieca totu mai departe și nu ne vomu pune cu tóta resolutiunea se 'lu sterpimu din mediul-culu nostru cá pe o buruiana stricatiósa.

Natur'a omului aduce cu sine cá atunci candu 'i merge bine se fia aplecatu spre optimismu și candu 'i merge reu se devina pessimistu. Cu acést'a s'ar' paré, cá tém'e nostra este resolvata, căci nu mai incupe indoiéla, că Romaniloru sub guvernulu actualu nu le merge de locu bine, prin urmare caus'a pessimismulu ce domnesce între ei ar' fi invederata. Adevératu, că situatiunea nostra politica de unu deceniu și mai bine încóce nu este viedecumu încuragiátore pentru noi, dér' de aci inca nu urméza, că noi amu trebui se fimu pessimisti. Sub pessimismu nu întielegu toti un'a și aceeași, elu se schimba cu impregiurarile vietiei, cu modulu de cugetare alu ómeniloru. In casulu de față potemu numi pessimismu și acea stare nemulțamita, discordata, ba chiaru apathica, in care a ajunsu mare parte a poporulu nostru in urm'a negligeriloru, nefavorulului și asupririloru celor 12 ani din urma, care 'lu face se nu se mai astepte decâtu totu numai la reu.

Este adevératu că starea politica ce ni s'a creatu dela 1865 încóce este atatu de critica pentru noi, incatu ori-care altu poporu in situatiunea noastră ar' fi trebuitu se resentia adéncu greutatea cu care ar' fi avutu se se lupte. Desbracati de tóte drepturile noastre, respinsi pe tóte terenele vietiei publice, cumu s'ar' fi potutu cá se fimu crutiati de ori-ce pessimismu?

Au mai fostu și alte popóre din monarchia déca nu in conditiuni atatu de rele cá noi, dér' celu puțin constrinse cá si noi de a face opozițiune sistemulu actualu totu atatu de asupritoriu și periculosu și pentru esistinti'a lor cá si pentru a noastră. Si la aceste popóre se vedu semnele acelu pessimismu, desi nu in acelasi gradu cá la noi. Ori-ce opozițiune fia cátu de rigurósa și viua trebuie se se ostenésca dupa o lupta de unu dieceni fara cá conditiunile acestei lupte se se fi schimbatu macaru cátu de puțin. O discordare dupa sfortiari mari și îndelungate este naturala, acea discordare s'a observatu in timpulu din urma la tóte nationalitatile asuprite din monarchia, la cehi nu mai puțin, cá la serbi și la ceilalti. Se ne aducemu numai aminte cumu se sentiea opozițiunea ungrésca la 1857—8 dupa cativa ani ai absolutismulu.

Nu e mirare prin urmare déca popórele cari au fostu și sunt constrinse a se luptá cu sistemulu de față au ajunsu in acea stare naturala de oboséla pe care amu caracterisat'o mai susu și de care nu au potutu se fia scutiți nici romanii.

Dela acést'a oboséla pēna la acelu pessimismu pe care voimu se 'lu combatemu este inse o mare distantia. Poti se te obosesci in lupta, se senti necesitate a te odihni puțin, dér' cu hotarirea

oá indata ce te-ai reculesu se continui lupt'a de se póte inca cu mai mare focu și taria. In casulu acést'a poti se fi tristu, căci n'ai potutu inca reesi, nu este inse nicidecumu iertatu se te disgastezi pēna intratata incātu se incepi a crede, cá nu-o se mai poti reesi niciodata, căci atunci ti se taie și poterea ce-o mai ai și arm'a iti cade din mana.

La acestu tristu resultatu ne póte duce inca pessimismulu de care vorbimu, déca nu vomu aflá unu remediulu in contra lui. Elu este premergétoriulu descuragiarei totale și nimicu nu demoraliséza mai multu o armata care se afia in focu cá descuragiarea. Si cine lătiesce mai multu acést'a descuragiare într'o óste déca nu cei ce parasescu lasiu stindartulu?

Romanii avura și ei nefericirea de a vedé pe multi desertandu dela caus'a nationala. De acesti desertori se folosescu contrarii esistintiei noastre nationala spre a lăti descuragiare între romani. Mai la fiecare pasu intalnesci ómeni de aceia cari iti dicu c'unu surisu diabolicu: „de ce te mai fragmenti cá totu nu 'ti ajuta nimicu.“ Pessimismulu e epidemicu și multi din cei de buna credintia dér' slabi de angeru isi pléca tristu capulu candu li se sioptesce: „Suntemu slabi, perduti, trebuie se ne damu legati.“

Se scie inse fiecare Romanu, cá sioptele aceste sunt sioptele inimiculu, care ne chiama in taber'a s'a cá se ne desarmeze cu totulu și ómenii, cari sub masc'a romanésca suspinandu afectatu la totu cuventulu ambla se ne desmenta dela continuarea luptei pentru esistinti'a nostra nationala sunt instrumentele inimiculu, sunt acelu soiu detestabilu de desertori, cari spre a 'si acoperi slabitunea și rusinea propria ar' voi se traga totu poporul cu sine in prapasthia.

Eata adevératii propagatori ai pessimismulu stricatiósu. Isvorulu lui principalu e politic'a interesseloru private, politic'a celoru ce au parasitu stindartulu causei nationala. De acesti'a trebuie dér' se ne ferimu, trebuie se-i respingemu și se-i combatemu fara crutiare.

Mai sunt și alte cauze, cari contribuie la lătieca pessimismulu între romani. Despre aceste vomu vorbi cu alta ocaziune. Pentru acuma accentuamu numai datori'a, ce-o are fiecare romanu desteptu și cu anim'a la locu de a imbarbatá pe soții sei de lupta, de ale insuflá incredere in sant'a causa nationala și firm'a sperantia in triumfulu ulterioru alu dreptatii. Dá, caus'a nostra drépta va invinge, va trebui se invinga in cele dia urma — numai noi se nu o parasimu, ci se ne reculegemu poteriile și se luptamu pentru ea cumu, este datori'a fiecarui romanu, cu curagiu, abnegatiune și fara incetare.

Germanii din Boemi'a și egal'a îndreptatire.

In Austri'a se voru face in anulu curentu 1879 alegeri noua pentru „Reichsrath“ deórece in curendu espira mandatulu camereloru presente. Alegerile aceste sunt de interesu și pentru cei de dincóce de Lait'a, căci dela resultatulu lor depinde multu, depindu relatiunile viitórie ale Austriei cu Ungari'a. Cei d'antai cari se prepara pentru campania electorala sunt de astadata Nemtii din Boemi'a. Dilele trecute deputatii germano-boemi din dieta și din Reichsrath au tienutu o adunare, in care au stabilitu modulu cumu se se organizeze comitetele electorale, și au decisu, cá se se formeze unu comitetu centralu care se póte numirea: „Comitetulu barbatiloru de incredere ai Germaniloru in Boemi'a“; afara de acést'a se voru formá in tóte cercurile orasienesci și satesci comitete de alegere locale. Cá basa a consultariloru comitetulu centralu va servi unu proiectu de programa compusu de dep. Raudnitz, care a fostu primitu de cátra comitetulu de incredere alu depu-

tilor germani din Prag'a. Acestu proiectu de programa este interessantu din mai multe puncte de vedere. Elu contine cu totulu 12 puncte, in care se ceru pe scurtu urmatóriele:

Reichsrathulu se i se asigure pe viitoriu o influintia mai mare asupra mersulu politice esteriore și asupra budgetulu militarulu; ori-ce estindere a ocupatiunei se se faca numai cu consentimentulu camereloru austriace; relatiunile intime cu Germani'a se fia sustienute și cultivate; se lucreze cu tóte mediulócele l'a restabilirea ecuitibrulu in finacele statulu; este neaperata de lipsa o micșiorare a cheltuieliloru statulu, cu deosebire sunt a se micșiorá cheltuielile pentru armat'a comuna; reform'a inceputa a impositeloru se se duca la finitu; redicarea și ameliorarea starei economice, promovarea industriei mici și scutirea lucrulu in patria; interesele economiei rurale sunt a se cultivá; mesuri spre redicarea creditulu economiei rurale și a creditulu industrialu sunt a se luá; regularea valutei și pregătirea terenulu pentru introducerea valutei de aur; sustienerea și dezvoltarea institutiuniloru liberale și a instructiunei poporale se fia un'a din principalele ingrigiri ale parlamentulu.

Interessantu este punctulu din urma, 12, alu programei, fiindu-cá germanii din Boemi'a, cari pēna acuma au fostu neimpacati contrarii ai Cehiloru, declara intrinsulu cu tóta francheti'a, cá voru se se întielega și se se impace cu Cehii pe bas'a egalei îndreptatiri. Celu ce a cunoscutu antagonismulu ce domnea de unu timpu îndelungatu între germanii și Cehii Boemiei, va sci se apretieze mai bine importantia acestui faptu. Adevératu cá program'a mentionata este inca numai unu proiectu și nu s'a acceptatu inca de intrég'a partida, ajunge inse, cá comitetulu din Prag'a a primit'o de basa a discussiunei și press'a o comentéza in modulu celu mai favorabilu și incatu privesce punctulu privitoriu la întielegerea cu Cehii.

Punctulu 12 adeva contine pe langa dechiaratiunea, cá germanii Boemiei voru luptá și de aci incolo cá si pēna aci pentru drepturile și interesele limbei și a le datineloru germane urmatoriulu pasagiu: „Pe langa acést'a vomu sci se ne implinim cu conscientiositate indatoririile nostre față de dreptulu egal alu nationalitatiloru celorlalte și fara a ne descuragiá prin multele și insemnatele greutati presente, vomu inaintá cu perseverantia patriotica și cu moderatiune spre scopulu unei întielegeri ulterioare, pe care speramu firmu a 'lu poté ajunge și ajungerea lui o vomu salutá cu bucuria cá pe unu succesu fericitoriu alu poterei ideiloru și alu vointiei liberale și umane, care vindeca și impaca.“

Ce diferentia între cuvintele aceste conciliante și între programele de mai înainte, in cari netolerantia, combaterea fara mila a drepteloru pretensiuni ale nationalitatiloru celorlalte, erá unulu din cele mai principale postulate. Va se dica germanii boemi, aceia cari au eserceatu pēna adi supremati'a nationala asupra Cehiloru, a maioritatii poporatiunei tieriei, vinu acuma singuri și le dicu: Recunóscemu, cá acést'a suprematia a nostra nu e drépta si ecuitabila, recunóscemu, cá avemu și noi indatorirea de a ve respectá drepturile vóstre egale nationala, tocmai asia cumu pretindemu, cá se le respectati voi pe ale nostre, de aceea ve dechiaramu cu tóta francheti'a, cá voimu se ne întielegemu și se ne impacamu cu voi definitivu.

Unor'a le place a face la tóta ocaziunea asemenare între Boemi'a și Transilvani'a și in specialu între situatiunea politica a popóreloru din aceste tieri. Astadi inse dupa uniunea fortiatá o asemenare se mai póte face între Boemi'a și Transilvani'a mai numai in privinti'a geografica și etnografica. Situatiunea politica a popóreloru aces-

toru tieri are numai atata comunu, că si in Transilvani'a majoritatea poporatiunei este asuprita cu cuventu, că numai asia se pôte asigurá esistentia minoritatii maghiare. Acést'a minoritate a fostu si este fórte netoleranta, fórte hostila fația de majoritatea romana, camu asia cumu erau germanii boemi mai inainte fația de Cehi. Déca maghiarii din Ungari'a erau aplecati a face vreo concessiune câtu de mica romaniloru din Transilvani'a, maghiarii transilvani incepu a se vaierá si a strigá, că ei sunt parasi si sacrificati elementului romanescu. Asia si in Boemi'a minoritatea germana erá care strigá: nu cumva se dati Cehiloru cevasi din ceea ce ceru, căci suntemu perduti! Astfelu Germanii din Boemi'a au fostu pēna acuma cea mai mare pedeca a intielegerii între Cehii si Germanii Austriei, tocmai cumu sunt astadi Maghiarii din Transilvani'a o pedeca constanta a intielegerii dintre Maghiari si Romani. Atitudinea germano-boemiloru are dér' pentru noi unu interessu deosebitu prin aceea, căci vedemu, că in Boemi'a este astadi cu potintia, ceea ce la noi toti voru dechiará de imposibilu, că adeca minoritatea suprematista se 'si recunoscá erórea si se intinda man'a de impacare maioritatii, pēna acuma atátu de urgisite si prigoniute. La noi in Transilvani'a nici cea mai viua fantasia nu si-ar' poté imaginá astadi o asemenea atitudine conciliatóre a maghiariloru transilvani. Amu poté se facemu o asemenare între gradulu de cultura alu acestor'a si alu germaniloru din Boemi'a, ceea ce ne-ar' dá o deslusire despre aceea, de ce pentru multu timpu inca nu se pôte asteptá dela Maghiarii nostri ardeleni, că se procéda in modulu acel'a unanu liberalu spre a vindecá ranele tierii si a impacá popórele ei, — dér' ce ne-ar' si folosi acést'a asemenare? Astadi maghiarii ardeleni nici nu mai au o vointia propria, ei representa numai a siésea róta la caru, astadi si se voiéscá se se intieléga cu noi asia, cumu receru interesele loru adeverate vitale, ei ar' avé se se lupte mai antaiu cu radicalii si intransigentii din Ungari'a, cu cohort'a d-lui Tréfort-Baross-Grünwald-Molnár si cu neimpacatii Kosuthiani Helfi-Madarász s. a. Da, si maghiarii transilvaneni ar' fi potutu se jóce astadi unu rol insemnatu si binefacétoriu, implinindu o santa misiune cátra tiér'a in care s'au nascutu si de care 'i leaga atatea reminiscintie glorióse, dér' ur'a cea órba ce-o pórtá in sinulu loru in contra conlocuitoriloru romani i-a facutu se preferé a-si jertfi independentia si in schimbalu ei a primi ro'ulu umilitoriu de a servi guvernului maghiaru de mameleci. Si déca in privintia morala au perdutu, ce folóse materiale au castigatu maghiarii Ardeleni din fusiunea tieriei cu Ungari'a? Posturile din tiéra, mai tóte? Poporulu maghiaru ardelenu nu semte nici unu folosu de aci, ci semte, că statulu 'i impune totu mai grele sarcini, că starea lui economica devine totu mai apesatória, si că se seracesce din di in di mai multu. Maghiarii ardeleni pentru cá, cumu se temu ei cu nedreptu, se nu fia sacrificati elementului romanu, care totdeauna a voitu se traiéscá cu ei in pace si concordia, s'au sacrificatu mai bine interesseloru partidei domnitóre din Ungari'a, care n'are nici anima nici intielegere pentru lipsele loru, ci i-a intrebuintiatu si-i intrebuintiéza numai spre scopurile sale. La ce gradu de miseria va trebui se mai ajunga serman'a nóstra tiéra, atatu de masteru tractata, câtu voru trebui se mai pérda maghiarii ardeleni pēna ce voru ajunge si ei, cá germano-boemii, la cunoscintia, că interesele nationalitatii si ale patriei loru restrinse receru inainte de tóte, că se se impace cu popórele colocuítóre in modu durabilu pe bas'a egalei indreptatiri?

Cronic'a evenimenteloru politice.

Candu parlamentele au ferii, ministrii se potu ocupá cu — Bosni'a. In 20 ale curentei se voru incepe in Vien'a conferintiele ministeriale, la cari voru participá si ministrii unguresci. Cestiunea principala a consultariloru va fi, cumu se se administreze Bosni'a si Hertiegovin'a si cine se controleze administrarea ei, delegatiunile séu Corpurile legiuítóre. Totodata se dice, că consiliulu se va ocupá si cu cestiunea incheierii tractatului de comertiu si de drumu de feru cu Serbi'a. In adeveru ministrii austro-ungari nu se potu plange, că le ar' lipsi afacerile — orientale.

Cea mai importanta scire a dilei este negresitu aceea, ce vine dela Petersburg, despre un atentatu ce s'a comisuri in 14 Aprile in contra imperatului Alexandru II alu Russiei.

Telegram'a dice: „Imperatulu iesindu adi dimineatia cá tot-deauna la preambulare unu omu bine imbracatu cu-o siépa militara si cu-o cocarda a trasu de patru ori cu revolverulu asupra lui, dér' nu l'a nemeritu. Atentatoriulu a fostu prinsu de cátra trecétori si politisti; elu mai impuscá odata si rani usioru o persóna in fația. Atentatoriulu fú arestatu. Investigatiunea a inceputu.“ — Cari se fia urditorii acestui atentatu? Fiacare ilu-va ascrie comitetului revolutiunariu. In casulu acest'a inse atentatulu ar' stá in contradicere cu proclamatiunea aceluia-si comitetu, in care se dice cá revolutiunarii voiescu se crutie deocamdata vieati'a imperatului. Prin urmare ori-cá acést'a proclamatiune e falsa, ori-cá atentatulu s'a comisuri numai de cátra unu nebulu cá Hoedel fara scirea comitetului esecutivu. Fia inse cumu va fi, faptulu, că nici imperatulu Alexandru nu mai e siguru de vieati'a s'a, este destulu de ingrozitoriu si dovedesce din nou, că pericolulu ce amenintia Russi'a in intru e mare si cá conspiratiunea se estinde pēna in cercurile cele mai inalte. Cris'a interióra nu va poté remané fara efectu asupra politicei esterióre a Russiei care va incetá de a mai fi atatu de agresiva, si acést'a este deocamdata singurulu bine ce 'lu va poté produce nihilismulu. Nici unu reu fara bine.

La celelalte cestiuni s'a mai adausu acuma si cestiunea Egipetului. Chedivulu, vice-regele Egipetului este unu domnitoriu din cei mai galanti, caruia 'i place se traiéscá bine si se faca la datorii. In esecutiulu acest'a alu contractarei de imprumuturi a fostu favorisatu de minune de impregiurari. Francesii si Anglesii au pusu ochii de multu pe frumós'a tiéra a Chedivului si rivalisau unii cu altii in a deveni creditorii Egipetului. Astfelu de câte ori avé trebuintia Chedivulu capetá bani dela francesii si anglesii si fiindu-cá trebuintiele lui erau din ce in ce mai mari, ear' finacele din ce in ce mai rele, datoriele sale devenira atatu de mari, incatu Franci'a si Angli'a au trebuitu se intrevina si se puna pe vice-rege sub curatela. Acést'a a fostu constrinsu adeca a incheiá o conventiune, in care se obliga de a primí de ministri ai financeloru si ai lucrariloru publice pe unu anglesu si pe unu francesu. Acesti ministri s'au silitu a redicá veniturile si a face câtu mai mare ecomia. Chedivulu a suferitu curatel'a catuva timpu, acuma i s'a uritu de ea si intr'o buna dimineatia a datu drumulu ministriloru sei straini si a numitu unu nou ministeriu adevratu egipteanu, cu cuventu, că administratiunea europeana a provocatu mari nemultiamiri in tiéra. Ministrii europeni, Mr. Wilson dela finance, si Blignières dela lucrarile publice s'au adresatu la guvernele din Londr'a si Parisu, căci Chedivulu i-a delaturatu in contra conventiunei. Mare iritatiune in urm'a acést'a. Chedivulu care si-a batutu jocu de creditorii francesii si anglesii trebuie se dé satisfactiune. Cumu? Antaiu se vorbea de destituirea lui, acuma s'a mai asediatu man'a, dér' cestiunea este inca neresolvata.

In caus'a Rumeliei ostice negotiarile cabinetelor inca nu au ajunsu la nici unu resultatu, dér' se pare cá proiectulu ocupatiunei mixte va se cada cu totul. Acuma se desminte cá comisiunea internationala a Rumeliei de ostu s'ar' fi declaratu in contra intrarei trupeloru turcesci in acést'a provincia si se constata, că numai o comisiune speciala russésca a facutu acést'a declaratiune, ceea ce este mai lesne de intielesu. Situatiunea o caracteriséza o asertiune a diarului russescu „Golos“, care dice: „Armat'a russésca va parasi Rumeli'a la terminulu ficsatu, dér' cu diu'a aceea va incetá si responsabilitatea nóstra. Déca inse Bulgarii s'ar' incalierá cu Turcii, noi nu amu poté se privimu cu nepasare, cá bulgarii se-'si pérda drepturile ce le-amu castigatu noi pentru ei“, — cu alte cuvinte russii se duc. dér' nu voru fi ei de vina, déca revolutiunea preparata totu de ei va isbucni si ii va silí a se reintórce. Minunati mai sunt russii in intocmirile loru! — Intru aceea adunarea nationala din Těrnov'a se va aduná spre a alege in 27 Aprile unu principe pentru Bulgari'a. Lun'a acést'a promite a fi inca plina de eveneminte.

Academii'a romana.

Corpurile legiuítóre romane au votatu si A. S. R. Domnitoriulu Carolu a sanctionatu urmatórea lege:

Art. 1. Societatea academica romana, instituita prin decretulu domnescu No. 1,246 din 26 Augustu 1867, se de-

clara institutu nationalu cu denumirea „Academia romana“.

Ea isi are resiedinti'a in capital'a Romaniei.

Art. 2. Academi'a romana are de scopu cultur'a limbii si a istoriei nationale, a literiloru, a sciintieloru si frumóseloru arte.

Art. 3. Academi'a romana este si remane persóna morala si independenta in lucrarile sale de ori-ce natura.

Ea singura se organiséza, 'si face reglemente si 'si administra averea s'a presinta si viitória.

Art. 4. Statulu face academiiei romane o dotatiune anualá fixa de 30,000 lei, care se va inscrie in budgetulu Statului.

Din aceasta suma, o parte va fi purerea afectata cátra academia la acordarea a doue premie, unulu sciintificu si altulu literariu, purtandu denumirea de: premiulu „Lazaru“ premiulu „Heliade Radulescu“; fiecare premiu va fi celu puçinu de cinci mii lei.

Art. 5. Societatiu academice se va dá unu locu de cátra statu pentru cladirea unui edificiu alu seu, care se va hotari prin o anume lege.

Art. 6. Academi'a romana intretiene relatiunile sale cu guvernulu prin ministeriulu cultelor si instructiuniloru publice.

Situatiunea financiara a Austriei.

Diariulu „Neue freie Presse“ se ocupa intru unu articulu de fondu cu situatiunea financiara a Austriei. Estragemu din acestu interessantu articulu urmatóriele:

„Ministrulu de finance br. Pretis nu se gandescé nici pe departe la aceea, cá oricare economia financiara solida trebuie se se baseze pe principiulu supremu, de a regulá spelele dupa venituri; br. Pretis néga, cá popórele sunt apasate de dari si se provóca cu predilectiunea esemplulu Italiei si alu Franciei. Dér' poporulu italianu pórtá sacrificiile cele grele, ce i s'au impusu, pentru unu scopu mare si poporariu. A dobénditu unitatea si si-a implinitu unu idealu, pe care l'a portatu fiecare in anim'a s'a dela principe si pēna la cersitoriu.

In Françi'a se intrebuintiéza contributiunile spre a inaintá bunastarea poporului si spre alu aduce la o stare infloritóre economica, care pēna acuma nu a mai fostu cunoscuta la nici unu poporu si in nici unu timpu. Franci'a numera mai totu atatia reutieri, câtii alegatori. Economiiile Franciei se preliminaré cu doue miliarde, erá venitele cu 20 de miliarde. Acestu progressu, acést'a economia este de a se multiamí activitatii organeloru intielepte ale guvernului, cari sciú, că cu orice graunte de sementia, care se baga in pamentu, cá cu orice drumu, care se construiesce, cresce poterea si forti'a natiunii. In Françi'a este guvernulu promovatoriulu celu mai zelosu alu productiunei si o traditiune de mai multu de 200 de ani invétia acolo pe cei dela potere a crutiá venitul si avuti'a. Voiesce d. br. Pretis se puna ocuparea Bosniei si a Erzegovinei totu pe acea trépta cu unirea Italiei? Se pôte óre asemená espeditiunea la Sereiavo, cu ocuparea Romei séu cá dóra ne voru aduce victoriile din Bosni'a totu acele urmari, cari le au causatu perderile cele mari in resbelulu germanu poporului francesu? N'a martusit'o chiaru d. br. Pretis, cá mai inainte nu s'a facutu mai nemica pentru promovarea buneii stari la noi? La noi in Austri'a iti face impressiune, cá guvernulu intielege problem'a s'a, cá se promoveze progressulu Austriei, nu pentru progressu, ci pentru obiectele de dare, ce se mai potu creá prin elu si pe cari se se póta pune noue contributiuni. In tregu bugetulu nostru pórtá acestu caracteru, căci pentru scopuri de cultura se preliminaré fórte puçinu. Abia 70 de milioane trebuie se ajunga pentru administratiunea justitiei, agricultura, comertiu, cali ferate, si pentru siguranti'a tierii. Noi construimu cali ferate si drumuri pentru Bosni'a si le denegamu pe acelea Galitiei. Ba potemu dice, cá preliminarulu austriacu n'are pareche in tota Europ'a. In Franci'a si in Itali'a se dau miliarde pentru cali ferate, cari redica poterea poporului, dér' aducu si venitu in pung'a statului. Noi sacrificamu economiiile nóstre ambitiunei si la vreme de nevoie n'avemu nici o potere.

Ori-ce urcare a contributiunei ar' trebui se fia combinata cu o reformare totala a sistemii politice si financiare. Sacr'a datorintia a ministriloru de finance ar' fi a aratá atatu corónei, catu si alu loru barbati, cari conducú destinele Austriei, cá poporulu este de totu imbrancitu prin sarcinile cele grele si, cá are mare trebuintia, pe catu ani de repausu. Datorintia lui erá de a aplica

principiulu supremu alu soliditatii si la economi'a statului si de a nu cheltui mai multu, decatu sunt venitele. Acést'a n'a facut'o d. Pretis si nici nu are de gandu se o face. Ministrulu de finance a spus'o verde, că in cheltueli nu se mai potu face reductiuni insemnate, dér' ecilibrarea bugetului se va face numai prin aceea, că se voru marí venitele. Avemu curagiulu se-o spunemu, că chiaru d. Pretis, nu crede, că se va poté realisá program'a s'a. Nu cumva se va afla cineva, in Austria, care se aiba de cugetu, a acoperi unu deficitu de 50 de milioane prin nóue contributiuni? O astfelu de politica financiara n'ar' poté-o realisá nici odata ministrulu, macaru de ar' avé catu de multe baionete la dispositiune. Catu de desparata trebuie se fia situatiunea financiara, déca ministrulu de finance, pentru cá se capete o jumetate de milionu, voiesce se ingreuneze viéti'a funcionarilor mici, si se-i face mai accesibili la coruptiune, facédu totodata administratiunea mai rea. Eata intieptiunea guvernului, eata mediocritate, cu cari voiesce se reguleze finacele austriace!

Program'a ministrului de finance nici nu e de ajunsu, nici nu se poté esecutá; ea arata numai, că noi nu mai avemu de a asteptá si de a sperá nimic'a dela unu ministru de finance, care nu intielege, că a trecutú timpulu, in care fiscalitate crudá poté absorbé cele mai bune poteri ale organismului economic. Unu astfelu de ministru poté se se duca, că timpulu seu a trecutú. Program'a d. Pretis are unu mare meritu: trebuie se deschida ochii poporului despre cararile, pe cari-lu ducu, despre abisurile, ce le-a deschisu politic'a aniloru din urma. Program'a ministrului de finance va face pe tóte partide'e se-si deschida ochii, se véda pe cine alegu in parlamentulu viitoriu, pentru cá dela deputatii viitori va depinde reform'a financiara in tóte sferele si cestiunea, de a miciorá speşele pentru armata va fi prob'a pentru unu adeveratu reprezentantu alu tierii. Acesti'a voru scí apoi se o rupa si cu ministrulu Pretis."

Braslovu 12 Aprile 1879.

(Corresp. part. a „Gaz. Trans.“)

(§ 4 alu legeri municipale in reprezentanti'a comitatului Brasiovu si inca ceva.) Comitatu Brasiovului si-a ténutu congregatiunea s'a de primavéra la 5 Aprile. Nu'mi este scopulu a face unu reportu detaiatu despre agendele pertractate cu asta ocaziune, fia destulu atá'ta, că program'a dilei numerandu 55 piese, aceste in siedinti'a de inainte si dupa ameadiu s'au percursu tóte. Cá obiectu mai momentosu trebuie se amintescu aici, că si comitatulu Brasiovului a decisu a substerne o adresa de loialitate la peciórele tronului Maiestatiloru Sale imper. reg. cu ocaziunea serbarei inbileului nuntii de argintu la 24 Aprile a. c., insarcinandu cu compunerea adresei o comissiune sub presjedinti'a vicecomitelui. — totodata a indrumatu pe vicecomite, cá se esprime doctri'a reprezentatiunei comitatului cátra protopopii fiecarei confessiuni din comitatu, cá se dispuna a se face in aceea di serviciu divinu in bisericile loru. S'a comunicatu totodata reprezentanti'e comitatense, cá in diu'a jubilara voru fi primite deosebitele corporatiuni de cátra comitele supremu, care va inaintá apoi sprimarile loru de loialitate la treptele tronului. — Incolo pertractandu-se mai numai lucrari curente s'a pusu prin maioritarea sasésca deosebitu pondu pe unu obiectu, la a caruia pertractare domniile loru se vedu a fi fostu condusi mai multu de favoru personalu decâtu de iubirea adeverului.

Comitatulu Brasiovului adeca decisese a cladi o casa municipale si spre scopulu acest'a a scrisu dóue premii pentru cele mai bune planuri de cladire, ce voru intrá. Planurile intrate s'au datu unei comissiuni de experti, compuse din ingineri si neingineri. Maioritarea comissiunei a aflatu, cá celu mai bunu planu este celu cu devis'a „Concordi'a“, alu doilea „Corona“ si alu treilea cu devis'a „Körpersform“ etc. De insemnatu este, că lénge opiniunea maioritatii erau si preceptorii de lucru, inginerii; unu advocatu si unu jude comunalu cá minoritate si-au sustienutu votulu loru pentru „Körpersform“ in adunarea generala a reprezentanti'e comitatului si acest'a cu o maioritate de unu votu a decisu pe „Körpersform“ alu pune inaintea „Coronei“ si alu premiá cu alu doilea premiu. Vr'o cátiva insi au facutu in contra otaririi acesteia recursu la ministeriulu de interne dér' decisiunea adusa asupra acestui recursu la ministeriulu de interne s'a cetitu in adunarea comitatului dela 5 Aprile. Conformu acesteia decisiune, ministrulu de interne a datu operatelu spre censurare ministrului de comunicatiune, care examinandule prin experti a aflatu, cá cele mai bune planuri sunt „Concordi'a“ si „Corona“ si apoi ministrulu de interne a decisu, cá acestea sunt de a se premiá, ér' auctorului dela „Körpersform“ e a se dá unu laudatoriu.

Intre sasi de aici este o partida numita a „Versailistiloru“; numele si-lu pórtá dela una ospetaria, unde se aduna. Vr'o cátiva adherenti ai acestei partide conducú politic'a sasiloru din Brasiovu; intre ei seafia si inginerulu cetatii Brasiovului. Fost'a óre intemplantu seu lucru facutu, cá tocmai ómenii din acést'a partida au luptatu pentru „Körpersform“, alu carui autoru s'a aratatu mai tardiu, cá a fostu tocmai inginerulu orasiului, nu sciú. Cumca densulu si opurile lui stau in mare favóre la acea partida, aceea se vede din cele intemplate in siedinti'a din 5 Aprile. Ómenii partidei, cumu sunt advocatii Schnell, Adam s. a. in amaratiunea loru pentru faptul, cá ministeriulu a datu locu recursului si a invinsu opiniunea acelora, cari in reprezentanti'a comunala au fostu remasu in minoritate, au combatutu cu cate argumente numai au sciutu dreptulu minoritatiloru reprezentantielor municipalu, de a poté face rékursu in contra decisiuniloru acestora si dreptulu ministrului de a schimbá conclusele maioritatii. Dintre romani membrulu Iosifu Popu a sustienutu cu argumente tari dreptulu minoritatiloru de a recurge in contra concluseru aduse prin maioritate, basandu acestu dreptu pe § 4 alu legeri municipale (A. L. 42—1870) Maioritarea sasésca in se, cu tóte cá chiaru si in intielesulu ordinei afaceriloru cuprinse in statutulu comitatului la § 8 se dice „contra decisiuniloru adunarei generali, cei, cari nu sunt indestulati cu decisiulu, potu apéla in timpulu prescristu in § 4 Art. de lege XLII 1870“, a adusu concluseru de a face o reprezentatiune la dieta, rogandu-o pe acést'a, cá se dé o esplanare autentica §-ului 4 din legea municipala in acelu sensu cá in contra decisiuniloru maioritatii nu se potu face recourse din partea minoritatiloru seu a singuraticiloru. Facut'a maioritarea sasésca asta reprezentatiune pentru de a dá o satisfactiune inginerului orasiului, seu de necasu cá ministeriulu se folosese de dreptulu ce ilu da legea, nelasandu cá maioritatile se asuprésca dupa placu pe minoritati, nu sciú; dér' nici nu vréu se cercetezu mai de aprópe. Un'a in se o vede ori-ce nepartinitoriu din asta procedere: dorinti'a adeca a maioritatii sasesci de a poté domni peste minoritatea nesasésca dupa placu.

Aceia cari adi nu recunoscú in unu casu coneretu dreptulu de recursu alu minoritatii nu-si sunt consecuenti. S'a intemplantu se remana si ei in minoritate. Buna-óra la restaurarea comitatului, necajiti, cá au intratu si nescari romani in oficie, a facutu d-lu advocatu Schnell recursu in contra alegerei. Asemeni recourse s'au intemplantu mai adeseori in cause, cari nu atingeau pe privati singuratici, ci afaceri generali ale comitatului si niciodata nu fa venitu in minte vr'unui sasu, cá se contesteze cuiva dreptulu de a recurge in contra decisiuniloru maioritatii. Recurse de aceste s'au facutu si prin alte comitate de cátra sasi, chiaru si de cei din comitatulu Sibiiului, pe cari se nisuescu ai urmá sasi din Brasiovu, dér' péna acuma nici unuia dintre comitate, nici dintre cele mai vrasmasie regimului seu nationalitatiloru, cari se afla intre minoritatile reprezentantielor, nu le-a venitu in minte a face representari la dieta pentru modificarea legeri, in defavorulu aceloru minoritati si in favorulu maioritativu. Rolulu acest'a a remasu rezervatu sasiloru din Brasiovu.

Legea municipala, asia cumu este astadi, inca e fórté asupritória pentru unele classe de poporu si prea favoritória pentru alte classe. Ea prin institutulu de virilisti si prin aceea, cá pre membrii reprezentanti'e, si si pre acestia numai in jumatare parte, ii alegu alegatorii dietali, au pusu guvernarea municipieloru in man'a plutocratiei; plutocratii in se facu in orcare municipiu minoritate locuitoriloru. Maioritatile cele adeverate remanu apoi nerepresentate. Legea pre langa tóte aceste a ingrigitu, cá maioritatile astfelu construite se nu póta fi tocma discretionaré asupra celoru, cari sunt in minoritate, seu asupra drepturiloru celoru, cari nu sunt de locu representati in municipiu, si au datu dreptu de recursu celoru, cari afla nedrepte decisiunile maioritativu. Sasi din Brasiovu voru acuma, cá se despóie legea si de acestu micu scutu alu celoru asupriti. Acést'a nici decata nu corespunde cu sentiulu de liberalitate de atatea ori laudatu alu sasiloru. Intrebe „stapanii“ sasi din Brasiovu pe conationalii loru din acele comitate, unde sasi sunt in minoritate in reprezentanti'e comitatense, se le spuna aceea, cá voiescu ei stergerea §-ului 4 din legea municipala? Aceia voru protestá in contra unei asemenea procederi. „Tageblatt“ din Sibiiu inzedaru se catranesce asupra membrului romanu, carele a fostu in contra adresei, pentru cá adeverulu sta pe partea aceluia. Se lasamu in se acestu obiectu si se trecemu la altulu, carele earasi dá o eclatante dovéda despre liberalitatea sasésca.

Biserici'a gr. orient. din Vulcanu a primitu péna acuma dela comun'a Vulcanu o subventiune de 70 fl. Comunitatea bisericésca, basata pe § 23 Art. L. LIII. 1868, computandu subventiunile ce le primesce biseric'a luterana dela comuna si punendu in comparatiune numerulu poporatiunei si greutatile publice, ce se pórtá de o parte si de alt'a, a cerutu, cá dupa ecuitate se i se redice subventiunea la 200 fl. Representanti'a comunale a redicat'o la 104 fl. Comun'a bisericésca a recursu la reprezentanti'a comitatului. Comitatu permanentu, constatoriu in maioritate absoluta din sasi, a aflatu pretensiunea bisericiei romane a fi drépta si a

propusu-adunarei generale aplacidarea subventiunei cu 200 fl. v. a. Se scóla in se pop'a luteranu din Vulcanu si spune, cá comun'a nu poté dá mai multu pentru biseric'a si scóla romanésca, cá-ce are lucruri mai pressante; tocma vréu se didésca o carciuma nóua si trebue se-si cheltuiasca acolo banii. Indesiertu a sprijinitu cu argumente cátu se poté de plausibile advocatulu Ioanu Lengeru suplic'a bisericiei romanesci, majoritatea sasésca a respinsu propunerea comitatului permanentu si cu aceea recursulu bisericiei gr. or. Nu potu se lasu neatinsa nepasarea membriloru romani ai reprezentanti'e, fácia cu siedintiele reprezentanti'e comitatense. Nici cei, cari locuiescu in Brasiovu, nu vinu la siedintie, — si de multe-ori vinu inainte cause de mare interessu pentru noi, pe cari le perdemu din lips'a numai unor puşine voturi.

Unu membru alu Representanti'e.

Halmagiu 2A Martiu 1879.

(Estrasu dintr'o corespondintia part.)

„On. Redactiune! Din cauza, cá in afacerile constitutionale ale bisericiei nóstre gr. or. pe unele locuri se intempla abusuri, ve rogu cá spre sciinti'a publicului si a forului competentu se binevoiti a publicá urmatóriele: In diu'a de adi se ténú in opidulu Halmagiu sinodu protopresbiteralu cá premergétoriu Sinodului eparchialu. In acestu sinodu protopresbiteralu conformu dispositiuniloru premerse in lini'a prima se verificara membrii sinodali. Acést'a verificare, cumu a percursu cumu nu, destulu cá comissiunea verificatóre dupa mine a verificatu si pe acei individi, cari n'au fostu alesi de membri sinodali nicairi, ei numai octroati in loculu altora, cari in ordinea si la timpulu seu fusera alesi, si din acestu motivu 2—3 cercuri de alegere remasera nerepresentate, pentru cá cei octroati verificati, pentru cá nu cumva se vateme modesti'a celoru intru adeveru alesi, nu intrara in sinodu si asia puşin'a inteligentia din Halmagiu nici cá participá la acestu Sinodu. S'au mai intemplantu si alte abusuri pe cari de astadata le retacu.“

A dou'a parte a corespondentiei este enigmatica. Corespondentulu se mira, cumu de vener.-consistoriu a potutu cu ignorarea credintiosiloru Halmageni „se le tramita o persóna de incredere cá tenerulu N. H., care in tóta vieati'a s'a n'a facutu alta, decatu a negritu pe Halmageni inaintea unora si altora usiori de informatu.“ In fine se róga, cá „vener. consistoriu diecesanu se binevoiesca a mantui pe Halmageni de pretiuitulu seu omu de incredere, si pentru viitoriu, déca si nu i-ar' luá in consideratiune, celu puşinu se mangaie pe Halmageni cu esmiterea unei persóne stimabile, cumu a binevoitu a face si péna aci, seu se-i lase in pace.“ — ii

Diverse.

(Scolile in Dobrogea.) Prefectulu Chiustengei d. Remus Opranu telegraféza ministrului de instructiune cu dat'a 7 Aprile 1879, cá scólele urbane rurale infintiate in acestu judetiu functionéza regulatu si progreséza; in comunele mohametane petrunci de folósele instructiunei hogii si notabili au promisú prefectului concursulu loru. Dupa terminarea araturiloru numerulu copiiloru musulmani va fi mare in scóla. Prefectulu a inspectatu in persóna comunele mahometane in interessulu administratiei si pentru a constata starea scóleloru si a remasu satisfacutu. In comunele romane scólele mergu de sine. In plas'a Chiustengea marea pusthiire a sateloru a fostu unu seriosu obstaculu, totusiu la Caratarman si Hasan- cea in curédu institutorii voru fi instalati si intr'o luna va fi posibilu a procede la crearea de scóle la Cobadim, Techirghiol si Gargalik. In Tusla, comuna altadata bogata si frumósa, astadi ruinata si seraca, se va zidi localu de scóla cu 500 lei, ce s'au adunatu dela Romanii din Chiustenge. In 23 Martiu s'a deschisu scól'a rurala din comun'a Ostrovu, plas'a Harsiov'a. Unu servitiu divinu s'a celebratu in asistenti'a consiliului comunalu si a unui mare numeru de sateni. Administratorulu Coiciu dupa unu micu discursu a distribuitu cartile tramise gratis. — Subrevisorulu scolariu Banescu telegraféza dela Chiustengea 6 Aprile: „Scólele infintiate din nou in comunele Ostrovu, Oltin'a, Aliman, Naslénu si Bugeacu, districtulu Silistra-Noua, s'au deschisu la 14 si 15 Martiu cu solemnitatele obicinuite, asistandu ostile satesci cu multa bucuria; scól'a din Ostrovu e poporata de 120 elevi, cea din Oltin'a de 50, cea din Aliman de 40, cea din Nasleanu

de 32, si cea din Bugeacu de 42. In 7 Aprile s'a inauguratu deschiderea solemnă a scólei de baieti din orasiulu Cernavod'a. Scól'a e frecuentata de 40 elevi. Aceste date sunt fórte imbucurátorie, cà ne dovedescu, cà progressele ce le face administratiunea romana a Dobrogei pe terenulu instructiunei sunt peste asteptare de mari.

(Onóua proclamatiune revolutiunara russésca.) „P. Lloyd“ publica traductiunea fidela a unei proclamatiune càtra imperatulu Alecsandru, care a fostu afisiata la tóte coltiurile stradelor din Petersburg, in nóptea dela 31 Martiu 1 si 2 Aprile c. Proclamatiunea, care pórtă emblem'a revolutiunara suna asia: „Domnului Alexandru Nicolaievici. Scrisorile admoniatórie si amenintatórie, precumu si sentintiele judecatoresci, pe cari noi aperiatorii neveduti ai poporului russescu in modu sangerosu asupritu, le adresamu diferitiloru portatori ai sistemului de guvernare, ce domnesce acuma in Russi'a, sunt numai nescelucrari pregatitórie ale nóstre si de aceea nici D-vóstra nici membrii familiei D-vóstre nu sunt deocamdata nici càtu de puçinu amenintati de organele nóstre esecutive. Autaiu voimu se curatímu grajdulu lui Augias in cloacele sale cele mai de josu: voimu se eliberamu poporulu de tiranii administrativi, cari ilu arunca nevinovatu in temnitie, ilu pedepsescu acolo fara mila, ilu lasa se suferé fóme si sete si dupa aceea ilu ducú „pentru rescóla“ la furci séu in minele regiuniloru polare. Noi stamú la judecata si ne vomu face oficiulu fara crutiare, si nu ne vomu inspaimantá de nici unu mediulocu, care ne duce la scopurile nóstre maretie. Vomú nimici pe argatii diavolesci ai despotiei saugeróse cu focu si cu feru . . . jertfele gadiloru striga càtra ei: Morituri te salutant! . . . Si déca nu voiesci Dta, Alexandre Nicolaievici, se asculti vocea nóstra dojenitóre, spre a pune capetu tiraniei, atunci iti dechiaramu, cà in cele din urma nu se voru mai afá tirani, cari se se faca organe esecutive ale regimului vostru. Si déca nu voiesci se dai ascultare vocei nóstre, asculta vocea reprezentantiloru „legitimi ai poporului: vocea reprezentantiei provinciale, care cere numai „legi mai liberale“. . . Unde va duce inca acestu sistemu pe Russi'a? Lumea civilisata ne batjocoresce si ne despretiuesce, ne contesta valórea de omú. In privinti'a materiala tóta Russi'a e minata. Isvórele nóstre mari si nedesecavere stau se sece. Sistemulu de cultura in Russi'a este in sensulu adeveratu alu cuventului unu sistemu de a lati prosthi'a. Armata Cinovniciloru D-vóstre nu e nimicu altuceva decatu o banda de hoti crudela si nesatiósa. Justiti'a isi bate jocu de dreptate. Guvernorii, maiestrii de politia si generalii sunt adeverati satrapi, demni de unu Xerxe si de unu Dariu. In tóte partile, unde te uiti prosthia impreunata cu crudelitate, cu poff'a de risipa desfrénata, legata cu metod'a de a suge cu nesatiositate poporulu . . . numai militarismulu se bucura din partea vóstra de o favóre si grige parintésca. . . Gandescete Alexandre Nicolaievici, unde voru duce si voru trebui se duca tóte aceste. Dta mergi directu spre prapasthia si de aceea voimu se-ti crutiamu vieati'a — Comitétulu esecutivu.“

(In favórea Becleniloru arsi) se va arangiá de diletantii maghiari o representatiune teatrala in Favarasiu la Otelulu „Cetatea Parisu.“ Dumnedieu se ajute, inceputulu e bunu.

(Inca o distinctiune.) Fói'a oficiala maghiara ne spune, cà la propunerea ministrului reg. ung. de instructiune Maiestatea s'a a binevoitu a conferi inspectorului de scóle regescu ungurescu Moldován Gergely titulu de consiliariu regescu fara tacsá!! —

(Vieatia lunga.) Dupa cumu serie diuariulu „Narodni Glasnicu“ a moritu in Lic'a parochulu gr.-orientalu Iovan Momcilovici, care a traitu 125 de ani. A scrie erá pentru densulu unu lucru imposibilu, si potea ceti numai liturghille cele tiparite slavóne. Totu pe aceste locuri muri in lun'a trecuta o femeia de 116 ani. In Lic'a sunt destui ómeni, cari au trecut de 100 de ani. Acestu ténutu s'ar' poté numi patri'a betraniloru, déca intr'adeveru traiescu acolo mai multi ómeni de càte 100 si peste 100 de ani.

(Unu intreitú omorú la Galati.) „Vocea Covurluiului“ din Galati aduce ameruntele unei crime infricosiate, ce s'a comisú in diminéti'a de 27 Martiu in Galati. S'a gasitu anume intr'o casa de pe strad'a „Municipala“ ucisi d. St. Fara armeanu de origine cu soçi'a s'a si o servitóre. Cadav-

rulei lui Fara s'a gasitu in antreu; cadavrulu femeiei sale s'a gasitu in patulu din camer'a de culcare; éru cadavrulu servitórei s'a aflatu in pivnitia ce erá incuiata cu unu lacatu. Pórt'a, portiti'a, si usile erau bine incuiate, si au trebuitu se fia deschise de unu feraru, in faci'a primului-procurorú si a judelui de instructiune. Lad'a de feru nu erá stricata; éra asasinaturile s'au comisú cu lovituri de ciomagu. Amu spusú eri, cà rëndasiulu disparuse. Acestu rëndasiu s'a prinsu eri la unu locutoriu de peste siantiu. S'au gasitu asemenea, la o intretinuta a s'a, mai multe lucruri mici luate din cas'a stapanului lui. Elu néga, cà ar' fi comisú crimele, spunéndu, cà a lipsitu Mercuri sér'a de acasa si, candu s'a intorsu Joi diminéti'a a gasitu victimele móрте. Elu atunci a incuiatu usile, cá se nu se prade cas'a. Din marturisirea lui, aru resultá, cà crim'a a fostu de 8 dile Dér' totu ce e siguru e cà crim'a a avutu locu de mai multe dile, pentru cà cadavrele erau in stare de decompositiune, asia încátu la deschiderea usiloru a trebuitu se se desinfecteze aerulu din intru, spre a poté intrá. Pe lenga aceste, calendariulu de parete nu erá schimbatu din diu'a de 22; apoi nesce gaini s'au gasitu móрте de fóme. Omorurile au trebuitu se fia comise diu'a, séu celu puçinu sér'a de vreme, càci s'a gasitu mas'a cu serviciile de mancare puse, dér' neintrebuintiate. E curiosu a se sci mobilulu acestei crime. Amorulú séu vr'o pasiune nu a potutu fi. Nu s'ar' poté atribui de càtu furtului; inse totu ce erá de valóre s'a gasitu neatinsu; acestu din urma mobilu nu s'aru poté admite, de càtu presupunendu cà asasinii au fostu siliti a fugi, din vr'o cauza, fara a poté fura. — Aflamu, cà feciorulu ar' fi marturisitu, cà elu e complice, éra autorii crimeloru suntu alti doi insi. Se sperá cà astadi chiaru voru fi gasiti criminalii, ale caroru nume se cunoscú. Antai'a victima, dupa marturisirea facuta, ar' fi fostu St. Far'a.

(Despre furtulu comisú in biseric'a St. Ecaterin'a), afla „Romanulu“ din sorginte autentica: In biseric'a nu s'a introdusu de càtu unu singuru individú, intrandu de cu séra si lasandu-se a fi inchisu spre a seversí furtulu peste nópte. In timpulu càtu a statu acolo, a culesu totu ce a gasitu mai pretiosu si a datu obiectele pe feréstra unu séu mai multorú complici ai sei, nu se scie inca càti au fostu. In diminéti'a urmatóre, candu paracliserulu a venitu se deschida biseric'a, talharulu a profitatu de momentulu candu acest'a nu 'lu putea observá si s'a furisiatu pe nesimtite afara din biseric'a. Nelegiuitulu furu s'a servitu cu o dalta si cu unu pironu mare pentru despoiarea icóneloru de argintulu aflatu pe ele. Unele din obiectele farate s'au gasitu intr'o gradina de lenga biseric'a, unde se presupune a fi fostu parasite de furi, pentru cà se facuse diua si aru fi fostu vediuti ducéndu-le. Trebuie se marturisimu, ca cele d'anteiu sciri despre acésta intemplantu au fostu exagerate si cà scopulu furiloru n'a fostu de càtu a jafú, éru nici de cum de-a batjocori unu santu lacasiu. — „Binele Publicu“ afla, cà faptuitorii aru fi fostu deja descoperiti si cà aru fi 2 Evrei si 3 Unguri.

Multiamita publica!

Societatea de lect. „Iuli'a“ a junimei romane dela universitatea din Clusiu i-si tiene de cea mai placuta detorintia a exprima p. o. publicu participante votulu recunoscintiei sale in genere, ér' in specia acelor'a, cari manifestara unu interesu deosebitu facia de concertulu arangiatu la 17 Fauru a. c. — prin contribuire in favorulu fondulu seu.

I. In sér'a concertului aa contribuitu preste pretiulu de intrare D-nii: A. Comanescu 2 fl., N. Fekete Negrutiu 4 fl. 50 cr., A. Lazaru cons. pens. 2 fl. 60 cr., V. Rosiescu 2 fl. 50 cr., I. Coroianu adv. 2 fl. 50 cr., A. Bohetielu 3 fl. 50 cr., Dr. Gr. Silasi 2 fl., A. Nemesiu jude r. 3 fl., L. Popu jude r. 3 fl., N. Gyarmathy v. comite 3 fl. 50 cr., N. Papp redact.-diariului „Magyar-Polgar“ 5 fl., A. Brencianu 1 fl. 50 cr., P. Iacobu 1 fl., V. Domsa 50 cr., L. Baldi 50 cr., V. Vaida 50 cr., V. Popu 1 fl., Dr. A. Isacu 50 cr., Macedonfi 1 fl., dna Polcz 1 fl., A. Polcz 1 fl., A. Nicóra 50 cr., A. Popu 1 fl., A. Trutia 90 cr., Cimpianu capit. c. r. 1 fl. 50 cr., I. Nestoru 1 fl., Margineanu 50 cr., Anculea 50 cr., A. Popoviciu 50 cu., Dr. Danu 50 cr., V. Almasianu 50 cr., Bacsila 50 cr., Dr. Abt 50 cr., Rusu 50 cr., Szamosi 50 cr., I. Manu 50 cr., B. Stein 50 cr., Tanco 1 fl., M. P. Vince 50 cr., M. Duha 50 cr., I. Merza 50 cr., Podaba 30 cr., Manás 50 cr., Leményi 20 cr., Mogha 20 cr., Szabó 10 cr.

II. din provincia au contribuitu: 1. din Gherl'a

d nii: Anderco 1 fl. 50 cr., S. Biltiu 1 fl. 50 cr., Popu 1 fl. 50 cr., L. Huza 2 fl., I. S. Mihailu Pavu 3 fl., T. Budu 50 cr., D. Coroianu 2 fl., A. Antu 1 fl., Redactiunea „Amiculu Eamiliei“ 1 rubla 3 lei 5 bani, V. Gr. Borgovanu 50 cr., Pasca 1 fl. 2) din Brasiovu d nii: I. Lengheru 1 fl., B. Baiulescu 1 fl., P. Feira 1 fl., Onaciu 1 fl., I. Lemény 1 fl., Baracu 1 fl., I. Petricu 1 fl., I. Popu 1 fl., P. Nemes 1 fl. si dra A. Orghidanu 2 fl. 3. din Gilóu d nii: Carolu Szabó pres. de trib. in pens 5 fl., V. Lukaciu 3 fl., Rosenberger B. 2 fl., T. Stanu 3 fl., V. Hetesianu 3 fl., Lázár Pista 3 fl. 4. din Mociu d nii: I. Geomanu 5 fl., F. Hosszu 5 fl., Mezei 2 fl., I. Hoszu 1 fl., S. Moldovanu 1 fl., Endes Lajos 1 fl., H. Bozacu 1 fl., I. Moldovanu 3 fl. 5. din Elisabetopole d nii: H. Prescurea 50 cr., N. Sustai 2 fl., St. Campianu 1 fl., I. Pruciu 1 fl. 6. din Déva d nii: Fr. Hosi Longinu 1 fl., G. Nicóra preotu 1 fl. 7. din Arad d nii: V. Hoszu 1 fl., A. Munteanu 1 fl., A. Popu 50 cr., A. Cherestiesiu 50 cr. 8. din Zelo d nii: G. Trifu 1 fl. 50 cr., Dr. I. Maniu 1 fl., V. Popu 1 fl., D. Dragosiu 1 fl. 50 cr., E. Popu adv. 1 fl., T. Popu 1 fl., Dr. I. Nichita 1 fl., mai departe dela dnulu Moricz not. in Cicudiu 3 fl., si dela Dnu Gr. Mayer Noviciu 1 fl. 50 cr. 9. din Nasedu d nii: Hangea 1 fl., I. Tanco 1 fl., G. Pletosu 1 fl., I. Popu 50 cr., T. Rotariu 50 cr., I. Jarda 50 cr., L. Popu 1 fl., I. Muresianu 1 fl., N. Russu 1 fl., G. Scridon 1 fl. 10. din Bistritia d nii: M. Lic'a 1 fl., S. Lica 1 fl., S. Illiutiú 1 fl., D. Cimbulea 1 fl., G. Manu 1 fl. 11. din Tiháu d nii: S. Crisianu 1 fl., G. Cherebescu 1 fl., V. Muresianu 2 fl., M. Borbély 1 fl. 12. din Borgo Prundu d nii: I. Oaea direct. 50 cr., G. Ciatu jude r. 1 fl., I. Trifu 1 fl. 50 cr., D. Hanganutiu 1 fl.

Clusiu, la 6 Aprile 1879.

Iuliu Herbay,
casariulu societatii.

Cu 1 Aprile st. v. 1879 se incepe unu abonamentu la

„GAZETA TRANSILVANIEI“

Rogamu pe On. Domni prenumeranti ai fóre nóstre, alu caroru abonamentu expira cu 31 Martiu st. v. 1879, se binevoiesca a si'lu reînói *de cu vreme*, déca voiescu cá diuariulu se se tramita regulatu. De la 1 Aprile st. v. incolo diuariulu se va tramite numai acelor domni, cari au binevoitu a-si reînói abonamentulu.

Domnii noui abonanti sunt cu deosebire rogati a ne tramite adresele d-loru *esactu*, aratandu *posi'a cea mai aprópe* de loculu, unde locuiescu.

Pretiulu abonamentului la „Gazeta Transilvaniei“ este:

pentru Brasiovu: pe trei luni 2 fl., pe siese luni 4 fl., pe anu 8 fl.; — dusu in casa: pe trei luni 2 fl. 50 cr., pe siese luni 5 fl.;

pentru Austro-Ungari'a cu post'a: pe trei luni 2 fl. 50 cr., pe siese luni 5 fl., pe anu 10 fl.,

pentru Romani'a si alte tieri esterne: pe trei luni 7 franci, pe siese luni 14 franci, pe anu 28 franci. (Abonamentulu se primesce si in bilete hipotecarie romane.)

Banii de prenumeratiune sunt a se tramita (mai usioru prin assignatiuni postale) la Redactiunea „GAZETEI TRANSILVANIEI“ in Brasiovu.

Cursulu la burs'a de Vien'a

din 10 Aprile st. n. 1879.

5% Rent'a charthia (Metalliques) . . .	65.15	Obliq. rurali ungare . . .	77.1
5% Rent'a-argintu (imp. prumutu nationalu). . .	65.65	„ „ Banat-Timis. . .	86.1
Losurile din 1860 . . .	119 —	„ „ transilvane. . .	78.1
Actiunile bancei nation. . .	811. —	„ „ croato-slav. . .	85.1
„ instit. de creditu 246.50		Argintulu in marfuri . . .	100.1
Londr'a, 3 luni. . .	117.20	Galbini imperatesci . . .	53.1
		Napoleond'ori . . .	92.1
		Marci 100 imp. germ. . .	57.1

Editoru: Iacobu Muresianu.

Redactoru responsabilu: Dr. Aurel Muresianu

Tipograf'a: Ioane Gótt si fiu Henricu.